

MESERIASUL AZ IPAROS

DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

Ardeal és Banat kis- és köziparosainak hetilapja. — Az Ipartestületek Szövetsége, az aradi Iparos Ország, az Ipari Szindikátusok, a Romániai Értéktörmesterek Szövetsége hivatalos lapja. Együttélve a timisoarai „Az Iparos”-sal és a „Fodrász Újság”-gal.

„Tiszteld a tisztességes ipart!”

Rostul noiei legi a meseriilor

Declarațiile d-lui Nistor, ministrul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale.

(Anteproiectul de lege al meseriilor a fost trimis tuturor organizațiilor profesionale interesate cari au început să-și formuleze observațiile ce au de făcut. Am crezut nimerit — înainte de aducerea proiectului în discuția Parlamentului — să cerem d-lui profesor I. Nistor ministrul muncii și sănătății să ne dea câteva lămuriri despre rezultatele acestei consultări.

D. ministru Nistor, ne-a declarat, în primul rând, că e recunoscător asociațiilor profesionale pentru interesul ce li arată în cercetarea și discutarea anteproiectului.

Este natural ca meseriașii din Ardeal și Bucovina să găsească în proiect dispozițiuni cari să li se pară protivnice intereselor lor, deoarece meseriașii din aceste provincii sunt reglementați de legi deosebite decât aceea din vechiul regat, care este punctul de plecare al anteproiectului de lege, așa după cum funcționarii particulari din vechiul regat li se pare foarte curios că se încearcă reglementarea profesiunii lor, lucru care este înfăptuit în parte cu legile din Ardeal și Bucovina. Fiind însă vorba de anteproiectul de lege de unificare, care trebuie să cuprindă rezultatul experienței de până azi, și a tuturor bunelor dispozițiuni cari satisfac complet o categorie, să prezinte oarecare dificultăți pentru altă categorie.

Rog și îndemn asociațiile profesionale să examineze nu toată atențiunea și cu toată severitatea anteproiectul trimis, adnotând și trimițându-mi-se observațiile pe care le-au de făcut. Dar cu acest prilej mai fac o stăruitoare rugămintă: ca examinarea anteproiectului și observațiile care se vor propune să se facă cu toată atențiunea, cu toată cuminența, cu toată obiectivitatea și buna credință necesară unei asemenea opere.

Dorința mea sinceră este ca să asigurăm ucenicului posibilitatea învățării temeinice a unui meșteșug și a unei vieți omenești, pe meseriaș să-l punem în situațiunea de a-și verifica toate calitățile de pricepere, gust, hărnicie și inițiativă pe care le are, iar pe funcționarul particular să-l asigurăm de toată simpatia pe care l-o purtăm și de toată nădejdea pe care o punem în el că comerțul românesc va izbândi prin el.

„A szegénységi bizonyítvány nemcsak a kérvényező vagyontalanságát igazolja.”

A békétörvény semmiféle intézkedést nem tartalmaz a szegénységi bizonyítvány benyújtásának határidejére nézve. Így azt bármikor be lehet nyújtani, de a békementesség csak a szegénységi bizonyítvány keltétől számít.

A törvény 23. szakasza nem engedélyezi a szegénységi bizonyítvány kiadását olyan esetben, ha az azt kérvényező házastársa vagyonnal rendelkezik, sem akkor, ha a kiskorú gyermekek zülleinak vagyona van. A szegénységi bizonyítványnak tehát nemcsak a kérvényező vagyontalanságát, hanem a házastársa vagy — kiskorúság esetén — a szülők vagyontalanságát is igazolnia kell.

Nincs megelekedve a kisipar Roman Valer alminiszter ipartörvénytervezetével

Súlyos kritikák hangzottak el az ország minden részében a törvénytervezet kisiparellenes tendenciái ellen. — Mult vasárnap három tiltakozó ülésen vették éles kritika alá az alminiszter törvénytervezetét.

Mit irt a bucovinai Meier Teich a törvénytervezet rejtett szándékairól

Roman Valer munkaügyi alminiszternek a kisipar megszervezéséről szóló törvényjavaslatát, amint előre látható volt, nemcsak a kisebbségi, de többségi körökben is komoly felzúdulást keltett. A magántisztviselők egyesülete mult vasárnap gyűlést tartott, amelyen a szónokok a törvényjavaslat ellen foglaltak állást.

A Kisiparosok Frontja szintén gyűlést tartott. A határozat szerint

a törvényt csak az esetben fogadják el, ha annak megalkotásába befolyhatnak az érdekelt szakmai testületek.

Erőteljes tiltakozás Sibiuban az iparosellenes intézkedések ellen

A sibiui kisiparosok a városháza nagytermében tiltakozó gyűlést tartottak. A gyűlésen, amelyen többnyire román és magyar kisiparosok jelentek meg, Haiduc Nicolae cipészmeister elnökölt. A gyűlésen erőteljesen

tiltakoztak a tervezett új ipartörvény ellen, amely az iparosok szerzett jogait nem veszi figyelembe.

A gyűlésen résztvevők követelték, hogy az iparosokra nézve ne legyen kötelező a betegsegélyző biztosítás. Az elhangzott felszólalások szerint

a társadalombiztosító intézménynek nincsen önkormányzata, nincsen megfelelő felszere-

A szociáldemokraták Népházában a magántisztviselők szindikátusainak vezetősége tartott ülést, a melyen Bragadireanu főtitkár ismertette a törvényjavaslatot. Rámutatott arra, hogy a törvény nem tartja tiszteletben a magántisztviselők szerzett jogait.

Elítélte a javaslat szellemét, végül kijelentette, hogy a szindikátusok csak olyan törvényt fogadhatnak el, amelynek megalkotásában részt vehetnek.

lése, a bebiztosítottakat embertelen bándamódban részesítik és a tisztviselői kar tisztára politikai befolyás alatt áll.

Kimondotta azonkívül a gyűlés, hogy követelik a kisiparosok a forgalmi adó teljes eltörlesztését a 26 alkalmazottnál kisebb üzemmel dolgozó iparosoknál, valamint az erőszakos adóbehajtások rendszerének beszüntetését.

A gyűlés táviratot küldött a miniszterelnöknek, amelyben követelik, hogy az ipartörvény december 3-ra tervezett megszavaztatását halasszák el januárra, hogy az ország iparostársadalmának kellőképpen áttanulmányozhassa a törvénytervezetet.

Numerus nullus a kisiparban

Roman Valer munkaügyi alminiszter tervezetéről, amely eléggé nyílt formában a numerusz nullus bevezetését célozza a kereskedelemben és iparban, dr. Meier Teich, a bucovinai zsidóság egyik vezetője a következőket írja az „Ostjüdische Zeitung”-ban:

„A bucarestii lapok kivonatosa ismertetnek egy Valer Roman által elkészített törvénytervezetet, amely még a parlament őszi ülészakán a törvényhozás házái elé kerül. Arról van szó, hogy egységesítik a módokat, amelyek alapján valaki az országban ipart, kereskedelmet, és valamely mesterséget üzemeltethet, vagy ezekben a foglalkozási ágakban dolgozhatik. Minthogy egy törvénytervezet utja a megszavazásig és kihirdetésig egészen rövid, a közvélemény idejében megtudja, miről is van itt tulajdonképpen szó.

A látszat szerint a javaslat a munkaadók szolgá-

latában áll. A kereskedelemben, iparban és mesterségekben csak iskolázott személyzet foglalkozhatik majd. Önállóak csak azok lehetnek, akik a törvény által megkívánt összes követelményeknek eleget tettek. A „haladás” eme ürügye mögött az a világos kísérlet húzódik meg, hogy numerus nullust vezessenek be mindazon foglalkozási ágakba, amelyekben a zsidók eddig jól-rosszul, inkább rosszul, mint jól, meg tudták keresni mindennapi kenyerüket. A törvény szerint senki sem lehet a jövőben kereskedő, vagy iparos, akinek nincs meg a kellő „felkészültsége”. „Felkészültség” alatt mindenekelőtt is bizonyos tanonciskolák elvégzését értik, amelyeket pontosan megszervezett iskolaszékek irányítanak. Ezután bizonyos tanfolyamok következnek az iskolai hierarchiában, végül pedig ugyanevezett „tökéletesítési tanfolyamok”. Az így egyenértelmű diploma alapján a munkaadóknak iparrendelést ad az illetőnek. Ennek szan-

Timişoara iparossága nem akarja átadni nagy költséggel felépített iparosszékházát a munkakamarának

A Roman Valer-féle ipartörvénytervezet ellen tartandó bucureştli iparosnaggyűlésre Veterány Viktor dr. és Gajo Andrei delegátusokat küldték ki.

Országos iparosmozgalom megindítását kezdeményezi Roman Valer sérelmes törvénytervezete ellen a timişoari ipartestület

A timişoari ipartestület ideiglenes bizottsága pénteken este ülést tartott, amelyen az új ipartörvény-tervezet ügyével foglalkozott. Még a tavasszal az iparügyi minisztérium készítette el egy ilyen tervezetet a az előkészítő tanácskozássokra meghívta az iparosság képviselőit is. Így a banati iparosság képviselőiben Veterány Viktor dr., a timişoari ipartestület ügyésze és Gajo András titkár vettek részt a tanácskozásokon a minisztériumtól erre külön kinevezést is kaptak. Most azonban váratlanul a munkaügyi minisztérium fogja betervezni az új ipartörvény tervezetét. A bizottság megállapította, hogy

ezt a tervezetet elküldték a munkakamarának, de az elsősorban érdekelt ipartestületeknek nem.

Az új törvénytervezet homlokegyenest ellenkező intézkedéseket tartalmaz a másik tervezettel szemben, amelynek előkészítésében az iparosság is közreműködött. Így megtudták az iparosok,

hogy a tervezet szerint az ipartestületeket felszólítják a az iparosokat, sőt még a kiskereskedőket is a munkakamara hatáskörébe utalják. Az iparosságnak külön vagyona sem lehet azt is a munkakamara veszi át.

Timişoaran az iparosság tízennégy éven keresztül hozott áldozatokat, hogy iparos székházat létesíthessen a ezt most, ha a tervezetet a parlament megszavazná, a munkakamara egy bizottság útján egyszerűen átvonná.

Az ipartestületi vezető bizottság kimondotta, hogy tiltakozik a munkaügyi miniszter által elkészített ipartörvénytervezet ellen, valamint az ellen, hogy az iparosságot ezzel kapcsolatban meg sem hallgatták.

Vasárnap Bucureştiben a kisiparos-szövetség nagy tiltakozó gyűlést tart ebben az ügyben, a timişoari ipartestület erre a maga részéről Veterány Viktor dr.-t és Gajo titkárát delegálta.

Veterány Viktor dr. ipartestületi ügyész tudvalevőleg néhány hónappal ezelőtt Popovici Valér iparhatósági biztos felfüggesztette állásából. Az ideiglenes bizottságnak egy Dobosan Péter nevű tagja ellenzte Veterány dr. kiküldetését. Popovici iparhatósági biztos azonban, aki az ülésen szintén megjelent, kijelentette, hogy Veterány dr. igenis kiküldhető. Mindaddig, amíg a felfüggesztés ügyében az utolsó fórum, a minisztérium nem hozott döntést, az ő végzése felfüggesztettnek tekinthető. A bizottság tagjai azt a nézetet képviselték, hogy Veterány dr., aki harminc esztendő óta ügyésze az iparosoknak, ügyeiket legjobban ismeri és legjobban is tudja képviselni, — márpedig a szóbanforgó ügy egzisztenciális érdekül.

Veterány dr.-t így, a megejtett szavazás után, tényleg ki is küldötték az ipartestület nevében a tiltakozó kongresszusra. Dobosan Péter erre felállt, kijelentette, hogy lemond ideiglenes bizottsági tagságáról és eltávozott.

A timişoari ipartestület elhatározta még, hogy tiltakozását bejelenti a királynak, a miniszterelnöknek, az iparügyi és a munkaügyi miniszternek, egyúttal köriratot intéz minden ipartestülethez és egyesülethez és felhívja ezeknek a figyelmét a munkaügyi minisztérium törvénytervezetére.

Az ipartestület vezető bizottság kimondotta, hogy tiltakozik a munkaügyi miniszter által elkészített ipartörvénytervezet ellen, valamint az ellen, hogy az iparosságot ezzel kapcsolatban meg sem hallgatták.

Az iparügyi minisztérium jóakarátát kell biztosítani az építőiparosok szerzett jogainak elismertetése érdekében

A cluji építőipari szakosztály azt ajánlja, juttassanak az egyes ardeali és banati városok részletes helyzetjelentést az ipari és kereskedelmi minisztériumhoz.

Az iparügyi minisztérium ma is sokat tehet az építészeti akadémiánál és az építésszamaránál

Alábbiakban bő kivonatban ismertetjük a cluji ipartestület kebelében működő építőmesteri szakosztály memorandumát, amelyet dr. Niman Lajos szakosztályi elnök aláírásával a közelmúltban juttattak el az ipari és kereskedelmi minisztériumhoz.

A szakma cluji képviselői személyes eszmecserét folytattak Ioan Maros iparügyi minisztériumi felügyelővel és a magasrangú minisztériumi tisztviselőtől nyert információk szerint azt tanácsolják a különböző városokban működő szakmabelieknek, hogy a jelentősebb ardeali városokból juttassanak sürgősen hasonló tartalmú emlékiratokat Bucureştibe. Ez az egyetlen módja, hogy az iparügyi minisztériumnak az építészeti akadémiánál és az építésszamaránál begyűjtött közvéleményt szerzett jogaink érdekében a jelenleg

joghátrányban levő kartársak a maguk javára biztosítsák.

Az emlékirat alábbi bő kivonatából az eredeti emlékiratban szereplő építőiparosok neveit kihagytuk.

MIT TARTALMAZ A CLUJI ÉPÍTÉSZEK MEMORANDUMA

Miniszter Ur!

Alulírott cluji ipartestület — a testület építésztagjainak érdekében, — hivatkozva az ipari és kereskedelmi minisztérium iparügyi osztályának 39.360 számú leiratára, mely tisztelettel kérjük, szíveskedjék egész tekintélyével közbenjárni a közoktatásügyi minisztériumnál, illetve az építészeti akadémiánál, valamint az építésszamaránál az építőmesterek szerzett jogainak megvédése és tiszteletben tartása érdekében tettek

szítésére vonatkozólag, amely jogot az építőiparosság különböző kategóriái évdzedeig háborítatlanul gyakoroltak valamennyien az építésszamaráról szóló törvény életbe léptetéséig. A tények jobb megérthetősége végett van szerencsénk alábbi rövid emlékiratunkat Miniszter Urnak feltenni:

A magas építkezések tervezésének joga a visszacsatolt Ardeal és Banat területén nem volt — a szó szoros értelmében szabályozva. Ezt a foglalkozást szabad művészeti foglalkozásnak tekintették, amelynek alapján bárki üzhette ezt, ha a megfelelő előképzettség és iskolai megvoltak. A tervezés tudományát az építészeti akadémián oktaták elő és a végzett építésznek és az építőmestereknek szigorú vizsgát kellett letenniük, mert csak a tervezési vizsga sikeres letétele után engedték a jelölteket szóbeli vizsgára. Ezt a jogszabást a mi hatóságaink is átvették, miután az 1923. évi évben Timişoaran felállították az építőmesterek vizsgázató bizottságát.

A közelmúltban is érvényben volt régi jogrend szerint, amikor az építési tervezet az építkezési engedély megadása végett a hatóság elé került, a magyar ipartörvény 1884 évi XVII. tc. alapján a hatóság csak abban az esetben adhatta meg az építési engedélyt, ha a tervek egy specialista felelős szakértő írta alá, és pedig kevésbé fontos tervek és földszintes házakat kőművesmester a további mindennemű és kategóriájú tervek képesített építőmester végezhetette.

Az építésszamaráról szóló törvény által biztosított valamennyi jog, (amelyek most csak az építésszamarába felvett építész által gyakorolhatók), csak az „építőmestereket” illette meg, olyanformán, hogy az okleveles és egyetemi végzettséggel rendelkező építész csak két évi építőmesteri gyakorlat után és a mérnökök csak az építőmesteri írásbeli vizsga letétele után nyerték el a jogot, hogy magasépítkezéseket tervezhessenek és csak az ilyenek által ellenjegyzett tervek engedélyezte kivételre a hatóság.

A román törvényhozás teljes egészében elismerte a szerzett jogokat és a kereskedelmi és iparügyi minisztérium 13.905/929, 34.975/929 és 38.955/932 (megjelent a Monitorul Oficial 1932 évi augusztus 11-i 187-ik számának 4931-ik oldalán) rendeleteivel rendezte az építőmesterek működési körét is az 1884-ik évi régi magyar ipartörvény szellemének megfelelően. Az építőmesterek tervezési jogát sohasem vonták kétségbe az építésszamarai törvény életbe léptetéséig. A fent említett törvény rendelkezései, amelyek szerint az építőmester tervezési joga újabb vizsga és megállapítás tárgyát képezi, alkotmányellenes, mivel egyetlen törvénynek sem lehet visszaható ereje, a szerzett jogokat egyszerűen tudomásul kell venni és azok nem képezhetik újabb megállapítás tárgyát. (Az alkotmánytörvény 15 és 17 szakaszai; a törvényelőkészítő bizottság 1932 évi április 2-án tartott ülésének 111. számú jelentésének 5-ik pontja.)

Annak ellenére, hogy az építésszamaráról szóló törvény azokról, akik javára az építészeti akadémia a minisztériummal egyetemben azt megállapítja, elisméri a szerzett jogokat, a cluji ipartestületbe tartozó építőmesterek legnagyobb részétől az építészetről szóló kimutatások elkészítése alkalmával elvették ezt a jogot, amelyet azelőtt is gyakoroltak, úgyhogy az ipartestülethez tartozó 32 építész tag közül csak 4 építészeti foglalkozással bíró személy szerepel, mert a többiek hivatalnokoknak vannak kimutatva. Az építőmesterek közül tehát mindössze háromnak van korlátozott, legfeljebb kétemeletes épületig szóló tervezési joga, míg a személyre szóló igazolványokban (a közoktatásügyi minisztérium 54.363/934 számú, a Monitorul Oficial 1934-ik évi április 11-én megjelent 84-ik számában megjelent rendeletével ellentétben) ez a tervezési jog tehát meg lett rövidítve 2 emeletig terjedően, szuterén, földszint és manzard (emelet) vasbeton beépítés nélkül egy legfeljebb 100 négyzetméterre terjedő beépített területen, amikor az egyszerű földszintes épületek térfogata is meghaladja a száz négyzetmétert.

Fölvétetett még a kimutatásba egy építőmester tervezési jog nélkül, utólag azután elismertett még egy építész, 2 elismert építész és 5 építőmester korlátozott tervezési joggal, míg egy tervezési jog nélkül. Így tehát a 32 építész közül 14 elismertett, valójában, míg öt építőmester

MERCUR-könyvvvel az alábbi cégeknek készpénzáron, felár nélkül vásárolhat hét havi hitelle.

Szentgyörgyi Emil

női divatruházában
ARAD, Neuman-palota.
Nagy választékban garantált
jóminőségű

divatcikkben, női
és férfi szövetekben.
Szabott ár, pontos kiszolgálás!

Baranyi Ferenc
uri szabósága

ARAD,
STR. BRATIANU 15.

ISKOLAI ÍRÓSZERKEK.
ÍRODAI FELSZERELÉSEK,
RAJZ- és TECHNIKAI cikkek
NYOMTATVANYOK, stb.

**MAX MOLNÁR
ES TÁRSA**

Arad, színházszemben.

**Női kabátok,
retikülők**

nagy választék!
Legújabb DIVATMODELLEK!

LYONE divatruház

ARAD, Neuman-palota.

ÉPULETFÁT,

dasszát, léce, kerítésoszlopot, cse-
repet és az építkezéshez szükséges
összes anyagokat, valamint

asztalosárut

a legjutányosabb árak mellett

STEINFELD

és **HERSKOVITS**

fakészkedőknél, Arad, Calea
Radnei 56-60.

MALTRY MÁTYÁS

párisi női szabó

Készíti a legelegánsabb női toa-
letteket a legelőnyösebb áron!
ARAD, Str. Gen. Grigorescu 4.

**JACOBI
GYULA**

VIZSGÁZOTT
FOGÁSZ

ARAD, Str. Bucur 1. szám.
Rozsnyay-ház.

Olcsó és kiváló minőségű
gyönyörű férfi-, női-
és gyermek

cipőket

legolcsóbban árult

Mercur

Cipőáruház R. T.

Arad, Piața Avram Iancu 21.

Valódi norvég
hócipők!

**„HUNIA”
NŐI KALAP-
GYÁR**

Tulajdonos: DAVID LAZAR.
Menyasszonyi koszorú-fátyol és
menyasszonyi csokor-különlegessé-
gek. — Női- és férfi kalapok fes-
tése és átalakítása, női kalapok a
legújabb modellek után, ugyszintén
iskolai kalapok a legolcsóbban. —
Feltűnő olcsó árak!
Str. Metianu 4. Hunyadi-pal.

Fischer M.

üveg- és porcellán
nagyáruház

Szervicék, evőeszközök, lámpák, chi-
na ezüst áru óriási választékban.
Modern képeretezés és üvegezés.
Arad, Fehér Kereszt épület.

Szabolcsi Ármán

ARAD, Str. Metianu 6. szám.
Mindennemű

festékárak

legolcsóbb beszerzési forrása !!

Szeplők ellen

a legbiztosabb szer a „Minerva”
crém. Kérjen próbadozot.
Kapható:

OMESCU

gyógyszertárban Arad, Bul.
Regina Maria 18.

REICH JOZSEF

ARAD, Piața Avram Iancu.
(Színház-épület.)

**SZÍNHÁZI
VERSENYBAZÁR**

Legolcsóbb beszerzési forrás!
GYERMEKKOCSIKBAN
óriási választék!

**Női és férfi
szöveteket**

az összes kelengyecikkek
FRIEDMANN és SCHWARTZ
divatruházában
Arad, Str. Metianu 4 Hunyadi-p.

**WEISZ ARNOLD
gyógyszertára**

ARAD, Piața Avram Iancu.
Az összes angol, francia, svájci,
hollandiai, osztrák és magyar
gyógyszerkülönlegességek raktára.
ELZA KAMFORKREM az 1928.
évi párisi nemzetközi kiállításán
nagy aranyéremmel és díszoklevél-
vel kitüntetve.

**Szemüvegek
fényképezőgépek
fotóciók**

Amatőr felvételek kidolgozása leg-
jobb és legolcsóbban!

OPTICUM

Kun István
ARAD, Bul. Reg. Maria 18. sz.

Hegedüs Gyula

Arad, Bul. Regina Maria 20.

Gyermekekcsik

gyermekszékek, gramofonok, leme-
zek, hegedűk, harmonikák, játé-
árak, bőrdíszmű, női retikülök, er-
nyők, utazási cikkek, acélárak, is-
kolatáskák, sétabotok és sok fel-
nem sorolható más cikk rendki-
vül nagy választékban.

Schwartz Árpád

műszerész és villanyszerelő
ARAD, Str. Brancovici 3. szám.

**Rádiókészülékek,
csillárok**

a legjobb gyártmányu varrógé-
pek, kerékpárok, gramofonleme-
zek olcsón beszerezhetők
Szakszerű javítóműhely.

Állandóan nagy választék
férfi-, fiu- és gyermek-

cipőkben

Legolcsóbb ár, saját munka!

**Czernóczky
Mihály**

ARAD, Str. Eminescu 20-22.

WOLLMANN

EMIL

FOGÁSZ

Fogászati műterem:
ARAD, Piața Catedralei 6. sz.

Speciális

butor

nappali és
kombinált

szoba

Reinhart

Fülöp butorgyár

ARAD, Str. Horia 2.
Városházával szemben.

Kalmár József

cégnél Arad, Str. Bratianu

**Rádió,
bicikli,
csillár**

jutányos áron szerezhetők be!!

**Stojkovits
József**

fényképezési
műterem

ARAD, Piața Avram Iancu 16.

Művészi kivitelű gyermekfelvéte-
lek. — Speciális fényképnagyítások

**MUZZAY
JÓZSEF**

Arad és vidéke legnagyobb

**férfi, fiu és gyer-
mekruhatelepe**

Színházzal szemben.

Bőrkabát, bekecs, bunda, öltöny
felöltő, trench-coat kabátkülön-
legességek.

**DEIN
PAULA**

női kalapszalón

ARAD, Str. Bratianu 9. szám.

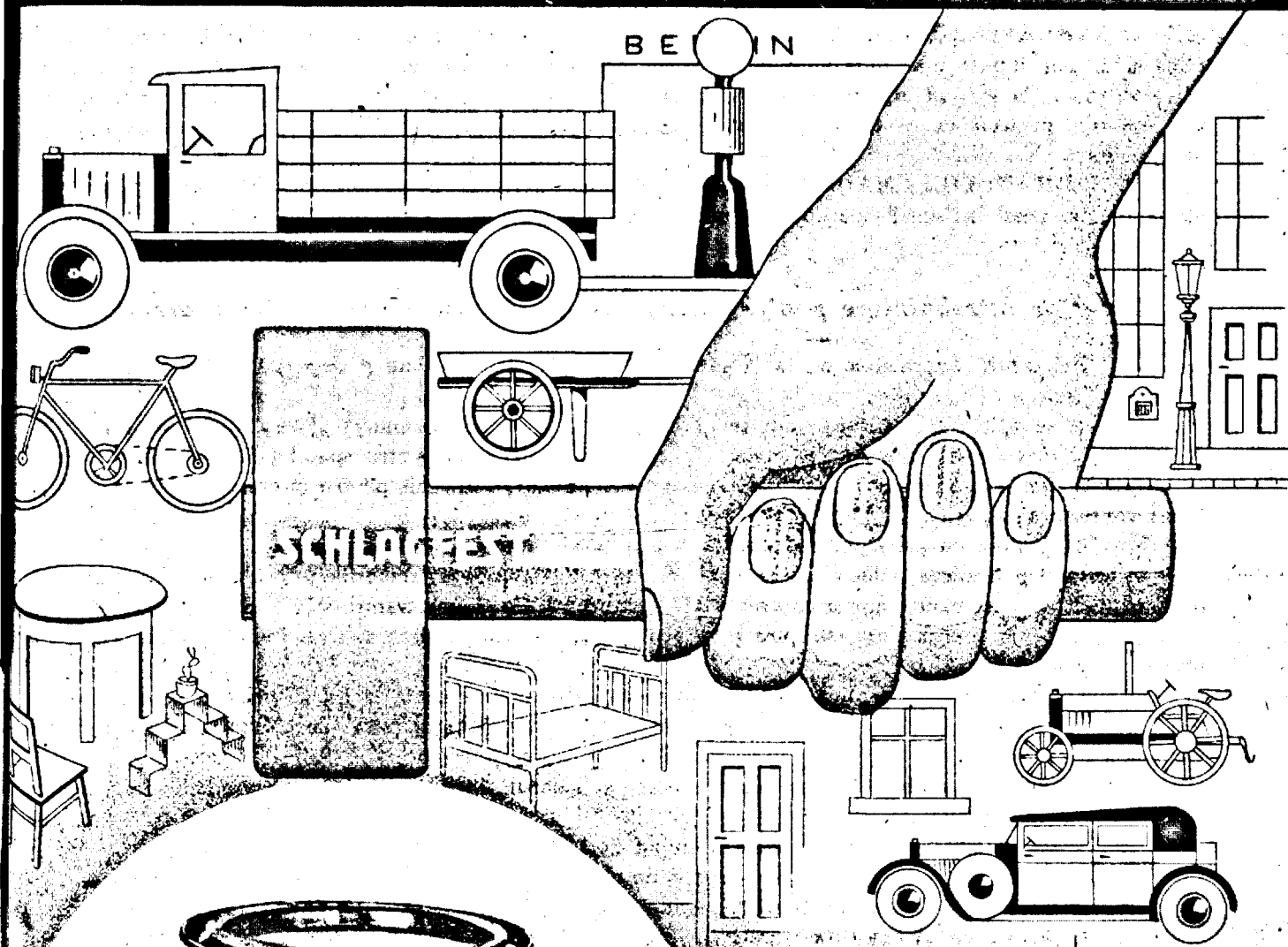
Pollák Imre

ARAD, Str. Metianu 14. szám.

ékszerek árusan felszerelt raktára.
A legkitűnőbb svájci zseb- és fa-
liórák. Feltűnő olcsó árak! Tört
aranyat és ezüstöt veszek vagy
újra átcserelek. — Speciális óra-
javító műhely.

KRAYOLUX MAIL

WETTERFEST
HITZBESTÄNDIG
ELASTISCH
LICHTECHT
SÄUREFEST
ALKOHOLUNLÖSLICH
LAUGENFEST
AUSGIEBIG

DIE MODERNE LACKFARBE FÜR ALLE ZWECKE

„KRAYOLUX-EMAIL“ este lacul email cel mai indicat pentru lăcuirea obiectelor de lemn, de tablă și de fier supuse unei întrebuințări intensive. Insușirile tehnice ale acestui lac ș. a. volumul lui foarte mare în raport la greutatea sa, puțința de a se întinde foarte satisfăcătoare, întrebuințarea spornică, precum și acoperirea perfectă ce se obține au convins clientela cea mai pretențioasă despre calitățile excepționale ale emailului „Krayolux“.

„KRAYOLUX EMAIL“-ul posedă o adeziune perfectă pe metale, ca zinc, cupru și aluminiu, etc. 1 kg din acest lac email special este suficient pentru vopsitul sau stropitul unei suprafețe de 20m².

Modul de întrebuințare pentru „Krayolux-Email“ cu uscare la aer e următorul:

Pe tablă. Suprafețele de tablă se curăță bine de rugină, uleiuri și impurități, apoi se procedează în modul următor:

1. se aplică prin vopsire, sau stropire vopseaua de fond (gruntare) **„Krayolux-Email“**.
2. se prepară obiectul cu spatel, aplicând chitul de uleiuri pentru spatel (Oelspachtelkitt).
3. fondare cu vopsea de fond **„Krayolux-Email“**, sau chit pentru stropire — fondarea poate fi ori vopsită, ori stropită.
4. lăcuirea cu **„Krayolux-Email“**.

Pentru lăcuirea obiectelor ce sunt expuse în deosebi intemperțiilor, căldurii solare, umezelii, prafului, etc., se recomandă aplicarea emailului **„Krayolux“** în două straturi.

După fiecare fondare, stropire și în general după fiecare strat aplicat, trebuie să fie lăsat să se usuce complet.

La acest email se aplică straturi mai subțiri, decât la celelalte lacuri și emailuri obicinuite.

La vopsirea (stropirea), suprafețelor netede ajunge un singur strat de **„Krayolux-Email“**, fără nici-o fondare.

Pe lemn. La obiectele care sunt expuse sub cerul liber, ca mobile de grădini, porți etc., se procedează în modul următor:

1. vopsea de fond din uleiuri de în dublu fiert curat,
2. în caz de nevoie, se va aplica chit de uleiuri pentru spatel (Oelspachtelkitt),
3. vopsire cu vopsea de uleiuri ca fond,
4. lăcuire cu **„Krayolux-Email“**.

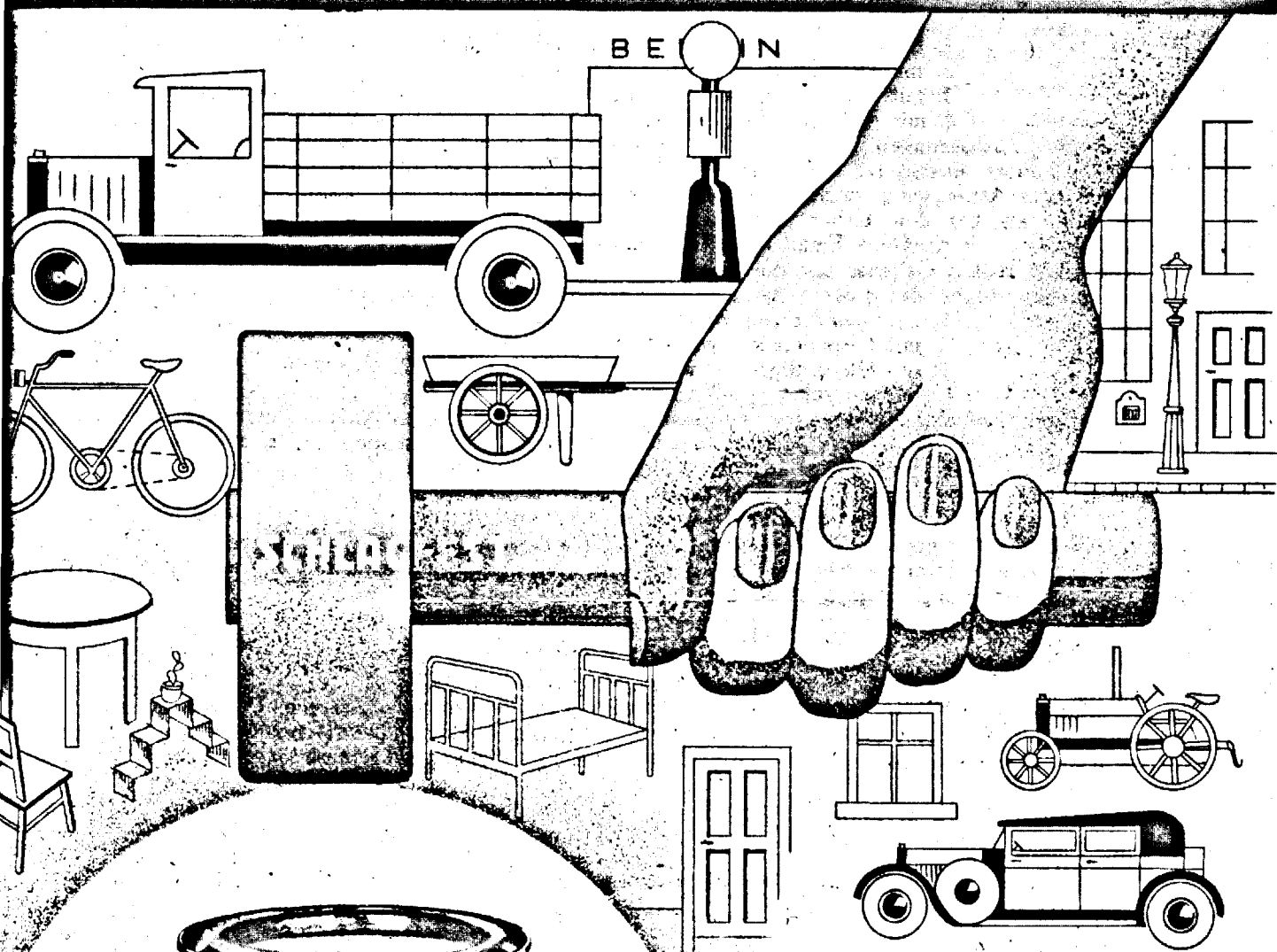
În caz când obiectul de lemn nu este expus la asemenea influențe atunci este destul fondarea cu amestecul obișnuit de uleiuri de în dublu fiert (firnis), și după uscare un singur strat subțire de vopsit sau stropit din **„Krayolux-Email“**.

Emailul **Krayolux** se diluază cu **„Krayolux-Email-Diluant“**, sau în cazuri speciale cu esență de terebentină pură.

Dacă se cere un luciu deosebit se va adăoga la ultima lăcuire în părți egale **„Krayolux-Email“** colcrat și în color.

Pentru uscare în cuptor producem un **„Krayolux-Email“** special și la cerere Vă servim cu plăcere cu lămuririle necesare relative la acest produs.

KRAYOLUX MAIL

WETTERFEST
HITZBESTÄNDIG
ELASTISCH
LICHTECHT
SÄUREFEST
ALKOHOLUNLÖSLICH
LAUGENFEST
AUSGIEBIG

IE MODERNE LACKFARBE FÜR ALLE ZWECKE

KRAYOLUX-EMAIL ist der bewährteste Emaillack für stark in Anspruch genommene Lackierungen auf Holz, Blech und Eisen. Die besonderen anstrichtechnischen Eigenschaften, wie hoher Körpergehalt, guter Verlauf und aussergewöhnliche Ausgiebigkeit gepaart mit hervorragender Deckkraft, haben in kürzester Zeit die verwöhnteste Kundschaft von dessen besonderer Qualität überzeugt.

KRAYOLUX-EMAIL haftet auf Metall, wie Zink, Kupfer, Aluminium aussergewöhnlich gut. Aus 1 kg. können 20 m² gestrichen oder gespritzt werden.

Gebrauchsanweisung für Krayolux Emails lufttrocknend:

Auf Blech: Die Blechtafeln werden von Rost, Öl und Schmutz gereinigt und hierauf mit:

1. Krayolux-Grundfarbe gestrichen oder gespritzt,
2. mit Ölpachtelkitt ausgespachtelt,
3. mit Krayolux-Grundfarbe oder Spritzkitt gestrichen oder gespritzt,
4. mit Krayolux-Email überlackiert.

Bei Lackierungen, welche gegen die Einwirkungen der Witterung, Regen, Sonne, Staub, u. s. w. besonders ausgesetzt sind, empfiehlt es sich unbedingt zweimal Krayolux-Email aufzutragen. Zwischen jedem Arbeitsgang muss die gründliche Durchtrocknung abgewartet werden. Der Anstrich soll dünner sein, als bei den bisher bekannten Emailanstrichen. Bei Anstrich auf glatte Flächen genügt ein einziger Anstrich mit Krayolux-Email ohne Grundierung.

Auf Holz: Gegenstände die im Freien Verwendung finden, wie z. B. Gartenmöbel, Portale u. s. w. müssen wegen der grossen Saugfähigkeit grundiert werden. Der Arbeitsgang ist der folgende:

1. mit reiner Firnisgrundierfarbe grundieren,
2. mit Ölpachtelkitt eventuell kittend,
3. mit Ölgrundfarbe streichen und
4. mit Krayolux-Email auslackieren.

Wenn an die lackierenden Gegenstände keine besonderen Anforderungen gestellt werden, so genügt ein Einlassen des Holzes mit einer üblichen Firnis-Trenkmischung und nach Trocknung ein einmaliger Anstrich oder Spritzgang mit Krayolux Email. Beim Ölmaterial muss unbedingt zwischen jedem Arbeitsgang die Durchtrocknung erst erfolgen. Krayolux-Email wird mit dem:

Krayolux-Verdünnern oder in besonderen Fällen mit reinem Terpentinöl verdünnt. Wenn ein besonderer Glanz erwünscht, so mischt man beim letzten Arbeitsgang je 1 Teil Krayolux-Email farbig mit farblos. Für Ofentrocknung gelangt Krayolux-Email in spezial Zusammensetzung in den Verkehr, wozu auf Anfrage Spezialanleitung erteilt wird.

KRAYOLUX-EMAIL a legjobban bevált emallakk erős követelményeket támasztó lakkozásokra fa, bádó és vas részére Különleges lakktechnikai tulajdonságai, mint kis súly mellett nagy térfogat, egyöntetű szétfolyás, rendkívüli kiadósság. párosulva elsőrangú fedőképesseggel, a legkényesebb fogyasztót is meggyőzték a legrövidebb idő alatt annak kiváló minőségéről.

KRAYOLUX-EMAIL rendkívül jól köt fémeken, mint zink, réz, aluminium, stb. Egy kiló/grammból 20 m²-t ecsetelhetünk vagy pisztollyal szórhatunk.

Levegőn száradó Krayolux Email használati utasítása:

Bádógon: A bádoglemezt mindenekeelőtt megtisztítjuk a rozsdától, olajtól vagy egyéb tisztatlanságoktól és azután:

1. Krayolux-alapozóval felfestjük vagy felszórjuk,
2. Olajsimitóval a felületet simává tesszük,
3. Krayolux-alapozóval vagy spritzkittel festjük vagy szórjuk,
4. Krayolux-Emailal átlakkírozunk.

Oly lakkozásoknál, melyek az időjárás behatásainak, esőnek, napnak, pornak stb. vannak különösen kitéve, feltétlenül ajánlatos a Krayolux Emailt kétszer felfesteni. Meg kell várni az egyes munkamenetek között a tökéletes száradást. A felfestés vékonyabban történik, mint az eddigi közönséges emailfestésekénél. Sima felületek lakkozásánál elegendő egyszeri felfestés Krayolux-Emailal alapozás nélkül.

Falemezeken: A szabadban használt tárgyak, mint pl kertibutorok, üzleti portálok, kapuk, stb. nagy szívóképeségüknek fogva gondosan alapozandók. A munkamenet a következő:

1. tiszta lenolajfirnises alapozófestékekkel beeresztetni,
2. esetleg olajsimitóval simítani,
3. olajalapozó festékekkel felfesteni,
4. Krayolux-Emailal lakkirozni.

Ha a lakkirozandó tárgyakkal szemben nem támasztunk különös igényeket, elegendő a fát szokásos módon firniskeverékkel beeresztetni és száradás után Krayolux-Emailal egyszerűen felfesteni vagy beszórni. Ha olajos alapfestéket használunk, a tökéletes átszáradás minden menetnél feltétlenül bevárando. A Krayolux Email hígítására:

Krayolux-hígítót vagy különleges esetekben tiszta terpentinolajat használunk. Ha különösen magas fényt akarunk elérni, akkor az utolsó munkamenetnél egy-egy rész színes és szintelen Krayolux-Emailt összekeverünk. Kemencében való szárításhoz külön Krayolux-Email készül, melynek használati utasítását kívánságra közöljük.

CZERNOCZKY IMRE
cipőüzlete kész és mérték utáni
**cipők legjobb
beszerzési forrása!**
ARAD, Str. Mărăşeşti 4. szám

Erdős István
ARAD, Str. Metianu 4. szám.
Harisnyák,
csipkék, sálak, keztyűk, selyem-
combinék, reformnadrágok, kötött,
szövött, valamint rövidárú nagy
választékban!
Pontos, figyelmes kiszolgálás!

**Nászajándékok
alkalmi ajándékok**
legjobb beszerzési forrása
KUN JÓZSEF
ékszerész
ARAD, Bul. Reg. Maria.
Ékszerkészítés és átalakítás saját
műhelyemben.

**„SYLVIA“
SALON**
női toalettjei
a legdivatosabbak és
legelegánsabbak!
ARAD, Str. Bacur 4. szám.

Engelhardt Ferenc
szőcsnői
Szőrmebundák állandó nagy raktá-
ra. Vállalja mindennemű szőrmé-
munkák javítható és átalakítását.
ARAD, Str. Eminescu 1. szám.
Vadászkürt szőlő épület.

Popper Ignác
ARAD, Str. Metianu 2. szám.
Harisnyák, keztyűk,
szveterok, sálak, férfi- és női in-
gék, kombinék, zsebkendők, nad-
rágtartók, sapkák, nyakkendők, al-
sónadrágok, téli- és nyári trikók,
gyermekkalapok, csipkék, tüllök,
szalagok, himzések, gombok, csat-
tok, retikülök. — Legolcsóbb és
legjobb beszerzési forrás!

„CHIC“ uridivat
Arad, Bul. Regina Maria 22.
**Féridivat-
különlegességek**
a legnagyobb választékban !!!

**HALMOS
GYULA**
Fogászati műterem:
ARAD, Calea Banatului 2. sz.
Dr. Keppich ház.

Nagy Géza
fényképészeti műterme
Bul. Reg. Maria 8. Tel. 922
Gyermekek és felnőttek művészi ki-
viteli fényképei a tagok részére
mérés nélkül áron készülnek.
Műterem megvételhez szemben.

Nagy Imre
női divattermében
**készülnek a leg-
újabb újdonságok**
ARAD, Str. Eminescu 2. szám.

APOLLO
illatszertár
ARAD, Str. Eminescu 4. szám.
Mindennemű illatszer, szappan,
fogkrém és egyéb különlegességek
dús lerakata. Olcsó árak!

Hospodár
fest, tisztít
ARAD.
Üzlet: Str. Eminescu 3.
Gyártótelep: Str. Stroescu 10.

**Férfiszövet
különlegességek
és bélésárú**
a legnagyobb választékban
Vajda és Czégka
ARAD, Str. Eminescu 15.

**Kötöttáru, harisnya
és keztyűkülön-
legességek**
Lőwingernél,
Arad, Bul. Reg. Maria 18.

**Hirdessen
Az Iparosban**

Ha még nem tagja a Mercurnak, jelentkezék az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetében. Arad, Bratianu ucca 18.

DIE ÜBERRASCHUNG.
—Mein Mann hat mir eine Überraschung ver-
sprochen, wenn ich kochen lernen würde. Darauf
hin habe ich einen viermonatigen Kochkurs ge-
macht.
— Nun, und die Überraschung?
— Er hat die Köchin entlassen!
★
KONKURRENCIA.
Két londoni hentes, akiknek az üzlete egy-
mással szemben fekszik, állandóan nagy üzleti
harcban áll egymással. Az egyik hentes nemrég
a következő felírat helyezte el a kirakatában:
„Tizenkét virsli egy schilling”.
A másik ezzel a felírással felelt:
„Tizenkét virsli egy fél schilling”.
Az első hentes erre azt írta ki a kirakatába:
„Senki sem árulhat tizenkét jó virsli egy
fél schillingért”.
Az ellenfél nem maradt adós a felelettel:
„Az én virsliim olyan jó, hogy a király is
megeszi”.
Az első hentes erre az állításra az angol
himnusz kezdőszavával válaszolt:
„God save the King!” (Isten őrizze a ki-
rályt...)
★
MINDENKI LEPIK BEGYET.
„Ast mondja Kohn Grünnek:
— Hogy jutott eszébe elvenni a Schwarz
kinyát?
— Tudod az úgy volt, — mondja Grün, —
hogy én lecsusztam, a Schwarz feléért és a kő-
széken találkoztunk.

**Három év után elévül
a forgalmi adó-kihágás**
1933-ban történt, hogy a cernauti Intex-
gyárat 18 millió leire birtokolták meg 1928—
1932 években történt forgalmi adókihágások
miatt. A gyár a törvényszékhez felebbezett,
amely az 1928—1930 évekre kirótt büntetést el-
évülés címén törölte és az 1931—1932 évek után
kivetett büntetés összegét 700 ezer leire mérsé-
kelte.
A törvényszék határozata ellen most már a
kincstár élt felfolyamodással, hivatkozva az
1929 decemberében megjelent számviteli törvény
145-ik szakaszának utolsó bekezdésére, mely az
elévülési határidőt öt évben állapítja meg. El-
vitatkoznak arra, hogy ez az intézkedés hatályta-
lanítja az 1931 évi forgalmi adótörvény 39-ik
szakaszának utolsó bekezdését, amely a forgalmi
adóvétségek elévülési határidejét három évben
állapítja meg.
Hosszas tanácskozás után a cernauti táblai
tanács elutasította a kincstár felebbezését az-
al az indoklással, hogy forgalmi adóügyekben a
kincstár eljárása elévül a kihágástól számított
három év lejártja után.
„Mennyi jut a kivitelből előálló külföldi
valutákból az állam céljaira?...”
Az Argus írja:
A kereskedelmi miniszter és a pénzügymin-
iszter harcában egyetlen lényeges kérdés van:
— mennyi jut a kivitelből előálló külföldi valu-
tából az állam céljaira? A pénzügyminiszter —
kit a jegybank kormányzója is támogat — men-
től többet szeretne, hogy az állam külföldi tar-
tozásainak fizetését biztosítsa. — Ast mondja,
hogy az állami érdekek, a magánérdeknél fontos-
sabbak. A kereskedelemügyi miniszter — ami
természetes is — életbiztonságot követel a keres-
kedelem számára a tiltakozik minden oly teher
ellen, amit az elviselem nem tudna. Az a benyo-
másunk, hogy illetékes helyen nem rendelkeznek
kéllő türelemmel és megértéssel, midőn arról az
annyira fontos kérdéssel tárgyalnak. Nem fér
kétség ahhoz, hogy az állam érdeke a magánér-
deknél fontosabb. — Nincs azonban szó élet-ja-
lál kérdéssel, az állam szempontjából, tehát kö-
zélettel kell keresni, melyen az állam és keres-
kedelem is boldogulhat. A külkereskedelmet csak
a régi, hagyományos úton lehet folytatni. A
pénzügyminiszter más forrást keresen a hagyja
boldogulni az állampolgárokat. Nem a kereske-
delem a hibás azért, mert a világháború után
hormányaink visszaestek az állam hitelével, köl-
csönöket vettek fel és nem fizették ki azokat.
Nem lehet telefonbeszélgetéssel elintézni az
ilyen problémákat.

